

Vijeće
Europske unije

Bruxelles, 14. lipnja 2022.
(OR. en)

9728/22

Međuinstitucijski predmet:
2022/0181 (NLE)

ECOFIN 534
CADREFIN 95
UEM 139
FIN 594

ZAKONODAVNI AKTI I DRUGI INSTRUMENTI

Predmet: PROVEDBENA ODLUKA VIJEĆA o odobrenju ocjene plana za oporavak i otpornost Poljske

PROVEDBENA ODLUKA VIJEĆA

od ...

o odobrenju ocjene plana za oporavak i otpornost Poljske

VIJEĆE EUROPSKE UNIJE,

uzimajući u obzir Ugovor o funkcioniranju Europske unije,

uzimajući u obzir Uredbu (EU) 2021/241 Europskog parlamenta i Vijeća od 12. veljače 2021. o uspostavi Mehanizma za oporavak i otpornost¹, a posebno njezin članak 20.,

uzimajući u obzir prijedlog Europske komisije,

¹ SL L 57, 18.2.2021., str. 17.

budući da:

- (1) Kriza uzrokovana pandemijom bolesti COVID-19 narušila je gospodarstvo Poljske. Bruto domaći proizvod (BDP) po stanovniku Poljske u 2019. iznosio je 44,3 % prosjeka Unije. Realni BDP Poljske u 2020. smanjio se za 2,2 % i kumulativno se povećao u 2020. i 2021. za 3,6 %. Dugotrajni aspekti s učinkom na srednjoročne gospodarske rezultate uključuju nisku razinu privatnih ulaganja i inovacija, znatan manjak radne snage i vještina u gospodarstvu te nepredvidljivo i opterećujuće regulatorno okruženje.

- (2) Vijeće je 9. srpnja 2019. i 20. srpnja 2020. Poljskoj uputilo preporuke u kontekstu europskog semestra. Vijeće je Poljskoj posebno preporučilo da poduzme sve potrebne mjere kako bi se učinkovito odgovorilo na gospodarske posljedice pandemije bolesti COVID-19, uz istodobnu zaštitu srednjoročne fiskalne održivosti, poboljšala učinkovitost javne potrošnje i poboljšala otpornost, dostupnost i djelotvornost zdravstvenog sustava, Vijeće je Poljskoj preporučilo i da poduzme djelovanje kako bi se osigurala primjerenost budućih mirovinskih naknada te održivost mirovinskog sustava, povećalo sudjelovanje na tržištu rada poboljšanjem pristupa skrbi za djecu i dugotrajnoj skrbi, uklonile preostale prepreke trajnijim oblicima zapošljavanja uz istodobno poboljšanje fleksibilnih radnih uvjeta i programa skraćenog radnog vremena, bolje usmjerile socijalne naknade, potaknula kvaliteta obrazovanja i vještina, posebno s pomoću obrazovanja odraslih, poboljšale digitalne vještine i dalje promicala digitalna transformacija. Nadalje, Vijeće je Poljskoj preporučilo da poduzme djelovanje kako bi se ojačali inovacijski kapaciteti gospodarstva te usmjerila ulaganja na zelenu i digitalnu tranziciju, a posebno digitalnu infrastrukturu, čistu i učinkovitu proizvodnju i upotrebu energije te održivi promet, čime se doprinosi postupnoj dekarbonizaciji gospodarstva, i to uzimajući u obzir regionalne razlike. Osim toga, Vijeće je Poljskoj preporučilo da poduzme djelovanje kako bi se osigurao pristup financiranju i likvidnosti za poduzeća te potaknuo gospodarski oporavak davanjem prednosti već razrađenim projektima javnih ulaganja i promicanjem privatnih ulaganja. Naposljetku, Vijeće je Poljskoj preporučilo da poduzme djelovanje kako bi se poboljšalo regulatorno okruženje, posebno jačanjem uloge savjetovanja sa socijalnim partnerima i javnih savjetovanja u zakonodavnom postupku, te poboljšala ulagačka klima zaštitom neovisnosti pravosuđa. Nakon što je ocijenila napredak u provedbi tih preporuka za pojedinu zemlju u trenutku dostave plana za oporavak i otpornost Poljske, Komisija je zaključila da su preporuke o učinkovitom odgovoru na gospodarske posljedice pandemije bolesti COVID-19 u potpunosti provedene.

- (3) Poljska je 3. svibnja 2021. u skladu s člankom 18. stavkom 1. Uredbe (EU) 2021/241 Komisiji dostavila svoj nacionalni plan za oporavak i otpornost. Plan je dostavljen nakon postupka savjetovanja, provedenog u skladu s nacionalnim pravnim okvirom, koji uključuje lokalne i regionalne vlasti, socijalne partnere, organizacije civilnog društva, organizacije mladih i druge relevantne dionike. Nacionalna odgovornost za planove za oporavak i otpornost država članica temelj je za njihovu uspješnu provedbu, trajan učinak na nacionalnoj razini i vjerodostojnost na europskoj razini. Na temelju članka 19. Uredbe (EU) 2021/241 Komisija je ocijenila relevantnost, djelotvornost, učinkovitost i koherentnost plana za oporavak i otpornost Poljske, u skladu sa smjernicama za ocjenjivanje utvrđenima u Prilogu V. toj uredbi.
- (4) Planovima za oporavak i otpornost država članica trebali bi se nastojati ostvariti opći ciljevi Mehanizma za oporavak i otpornost uspostavljenog Uredbom (EU) 2021/241 („Mehanizam”) i Instrumenta Europske unije za oporavak uspostavljenog Uredbom Vijeća (EU) 2020/2094¹ radi potpore oporavku nakon krize uzrokovane bolešću COVID-19. Planovi bi trebali promicati ekonomsku, socijalnu i teritorijalnu koheziju Unije doprinoseći šest stupova iz članka 3. Uredbe (EU) 2021/241.
- (5) Provedba planova za oporavak i otpornost država članica predstavljat će koordinirani napor koji se sastoji od reformi i ulaganja u cijeloj Uniji. Njihovom koordiniranom i istodobnom provedbom te provedbom prekograničnih projekata i višedržavnih projekata te će se reforme i ulaganja međusobno jačati i stvoriti pozitivan učinak prelijevanja u cijeloj Uniji. Otprilike jedna trećina učinka Mehanizma na rast i otvaranje radnih mjesta u državama članicama proizići će iz prelijevanja iz drugih država članica.

¹ Uredba Vijeća (EU) 2020/2094 od 14. prosinca 2020. o uspostavi Instrumenta Europske unije za oporavak radi potpore oporavku nakon krize uzrokovane bolešću COVID-19 (SL L 433I, 22.12.2020., str. 23.).

Uravnotežen odgovor kojim se doprinosi šest stupova

- (6) U skladu s člankom 19. stavkom 3. točkom (a) Uredbe (EU) 2021/241 i kriterijem 2.1. iz Priloga V. toj uredbi plan za oporavak i otpornost Poljske u velikoj mjeri (ocjena A) predstavlja sveobuhvatan i primjereno uravnotežen odgovor na ekonomsku i socijalnu situaciju te time primjereno doprinosi svih šest stupova iz članka 3. te uredbe, uzimajući u obzir specifične izazove s kojima se Poljska suočava te financijska sredstva koja su joj dodijeljena.
- (7) Plan za oporavak i otpornost Poljske sadržava uravnotežen skup reformi i ulaganja kojima se odgovara na posljedice pandemije bolesti COVID-19 i ključne strukturne izazove s kojima se Poljska suočava. U njemu je predstavljena strategija za promicanje konkurentnijeg i otpornijeg gospodarstva, podupiranje gospodarskog rasta u skladu s klimatskim i digitalnim prioritetima Unije i povećanje kvalitete života u Poljskoj, posebno ulaganjem u obnovljive izvore energije i energetske učinkovitost, održivu mobilnost, zdravstveni sustav, digitalne tehnologije te istraživanje i inovacije. Plan za oporavak i otpornost Poljske usmjeren je na šest ključnih područja politike: zelena tranzicija, digitalizacija, zdravlje, konkurentnost i inovacije, održivi promet i kvaliteta institucija.

- (8) Zelena tranzicija i digitalna transformacija gospodarstva u središtu su političkog odgovora Poljske. Predviđene zelene reforme i ulaganja usmjereni su na povećanje proizvodnje energije iz obnovljivih izvora, uključujući energiju na kopnu i na moru, fotonaponske sustave, pametne mreže i niskouglični vodik iz obnovljivih izvora, te energetske učinkovitost, poboljšanje kvalitete zraka i razvoj održivog prometa. Digitalne reforme i ulaganja usmjereni su na širokopojasnu infrastrukturu, posebno u ruralnim područjima, razvoj e-usluga, među ostalim u zdravstvenom sustavu, poboljšanje e-kompetencija u obrazovanju i osposobljavanju te jačanje nacionalne kibersigurnosti.
- (9) Plan za oporavak i otpornost Poljske uključuje niz relevantnih mjera za poboljšanje poslovnog okruženja i ulagačke klime u Poljskoj. Predviđenim se reformama nastoji smanjiti administrativno i regulatorno opterećenje poduzeća te poboljšati upravljanje javnim financijama, kao i pojačati uloga javnih savjetovanja u zakonodavnom postupku, a time bi se trebala poboljšati kvaliteta i stabilnost propisa. Planom za oporavak i otpornost Poljske isto se tako nastoji podići standard u pogledu određenih aspekata sudske zaštite, čime se doprinosi poboljšanju ulagačke klime. Očekuje se da će se pametan i održiv rast postići i različitim mjerama u području istraživanja i inovacija te boljim širenjem inovativnih rješenja putem obrazovanja i osposobljavanja.

- (10) Planom za oporavak i otpornost Poljske doprinosi se svladavanju niza izazova u cilju povećanja teritorijalne i socijalne kohezije, i to uglavnom nastojanjima da se modernizira i poveća pristup bolničkoj skrbi, rješavanjem problema na tržištu rada poboljšanjem strukovnog obrazovanja i osposobljavanja i cjeloživotnog učenja te, naposljetku, ulaganjima u promet. Plan za oporavak i otpornost Poljske uključuje i razne mjere za koje se očekuje da će povećati otpornost zdravstvenog i socijalnog sustava, primjerice bolničkim reformama, nastojanjima da se riješi problem segmentacije tržišta rada i dugoročne skrbi te ulaganjima u socijalno stanovanje. Naposljetku, znatan dio plana za oporavak i otpornost Poljske posvećen je politikama za sljedeću generaciju, posebno u pogledu digitalizacije sustava obrazovanja i osposobljavanja te poboljšanja relevantnosti vještina za tržište rada.

Svladavanje svih ili znatnog dijela izazova utvrđenih u preporukama za pojedinu zemlju

- (11) U skladu s člankom 19. stavkom 3. točkom (b) Uredbe (EU) 2021/241 i kriterijem 2.2. iz Priloga V. toj uredbi očekuje se da će se planom za oporavak i otpornost Poljske doprinijeti djelotvornom svladavanju svih ili znatnog dijela izazova (ocjena A) utvrđenih u relevantnim preporukama za pojedinu zemlju upućenima Poljskoj, uključujući njihove fiskalne aspekte, ili izazova utvrđenih u drugim relevantnim dokumentima koje je Komisija službeno donijela u kontekstu europskog semestra.

- (12) Premda se za preporuke koje se odnose na izravni odgovor fiskalne politike na pandemiju bolesti COVID-19 i preporuku o postizanju srednjoročnog proračunskog cilja u 2020. može smatrati da su izvan područja primjene plana za oporavak i otpornost Poljske zbog isteka odgovarajućeg proračunskog razdoblja, Poljska je općenito primjereno i dostatno odgovorila na izravnu potrebu za potporom gospodarstvu fiskalnim mjerama u 2020. i 2021., u skladu s općom klauzulom o odstupanju iz Pakta o stabilnosti i rastu.
- (13) Plan za oporavak i otpornost Poljske sadržava opsežan skup reformi i ulaganja koji se međusobno dopunjuju i doprinose djelotvornom svladavanju svih ili znatnog dijela ekonomskih i socijalnih izazova navedenih u preporukama za pojedinu zemlju koje je Vijeće uputilo Poljskoj u okviru europskog semestra u 2019. i 2020., posebno u vezi s potrebom za ulaganjima u digitalizaciju i zelenu tranziciju te povećanjem sudjelovanja na tržištu rada i relevantnosti obrazovanja i osposobljavanja za tržište rada.
- (14) Očekuje se da će se opsežnim reformama i ulaganjima u energetske sektor doprinijeti proizvodnji i upotrebi energije iz obnovljivih izvora i alternativnih goriva, poboljšanju energetske učinkovitosti i prilagodbi gospodarstva klimatskim promjenama. Očekuje se i da će se mjerama sadržanima u planu za oporavak i otpornost Poljske doprinijeti poboljšanju inovacijskog kapaciteta poljskog gospodarstva, njegovu napredovanju u vrijednosnom lancu i ubrzanju zelene i digitalne tranzicije potporom većoj automatizaciji, razvoju i širenju okolišnih tehnologija te pojačanoj suradnji znanosti i industrije.

- (15) Mjerama se odgovara i na posljedice i rizike pandemije bolesti COVID-19 u području zdravstvene skrbi te na postojeće izazove s kojima se suočava poljski zdravstveni sustav, što se posebno odnosi na reformu javnih bolnica kojom se osigurava poboljšanje dostupnosti, djelotvornosti i učinkovitosti zdravstvene i dugotrajne skrbi, na razvoj digitalnih zdravstvenih usluga te na potporu farmaceutskom sektoru i specijaliziranim istraživanjima i analizama u području medicinske znanosti. Takvom reformom vjerojatno će se ojačati otpornost zdravstvenog sustava, posebno s obzirom na iskustva stečena tijekom pandemije i važnost pristupa opskrbi lijekovima.
- (16) Plan za oporavak i otpornost Poljske predstavlja uravnotežen odgovor na preporuke za poboljšanje digitalnih vještina i promicanje digitalne transformacije poduzeća i javne uprave te škola i strukovnog obrazovanja. Planom za oporavak i otpornost promiču se digitalne vještine različitih skupina stanovništva i nastoji se uspostaviti upravljanje razvojem digitalnih vještina u Poljskoj. Kad je riječ o digitalnoj transformaciji javne uprave, očekuje se da će se nizom projekata i zakonodavnih promjena potaknuti digitalizacija administrativnih postupaka, što bi trebalo potaknuti digitalizaciju poduzeća. Znatnim ulaganjima u bolju integraciju informacijskih i komunikacijskih tehnologija u školama trebalo bi se poboljšati poučavanje i učenje te poduprijeti otpornost i digitalna uključenost u obrazovanju. Planom za oporavak i otpornost Poljske doprinosi se i svladavanju bitnih izazova kako bi se poboljšala relevantnost vještina za tržište rada i pojačalo obrazovanja odraslih s pomoću ciljanih mjera, posebno osnivanjem sektorskih centara za vještine, u bliskoj suradnji s gospodarskim sektorima i reformama u cilju njihova uključivanja u sustav strukovnog obrazovanja i osposobljavanja. Zbog usmjerenosti na digitalne i zelene vještine očekuje se da će se tim djelovanjima doprinijeti boljem usklađivanju obrazovanja i osposobljavanja s potrebama modernog gospodarstva.

- (17) Plan za oporavak i otpornost Poljske uključuje mjere usmjerene na svladavanje izazova u području održivosti prometa, uz posebne mjere za poboljšanje sigurnosti na cestama, dekarbonizacije cestovnog prometa, među ostalim promicanjem elektromobilnosti i prijevoza na vodik, održive gradske mobilnosti, modalnog prelaska na željeznice i intermodalnog prijevoza. Reforma u području sigurnosti na cestama i s njom povezana ulaganja usmjerena su na promicanje provedbe sigurnosnih pravila i zaštite ranjivih osoba, čime se ostvaruje napredak prema poljskom cilju smanjenja broja smrtnih slučajeva i teških ozljeda uzrokovanih nesrećama na cestama za 50 % do 2030.¹ Očekuje se da će se dekarbonizacija cestovnog prometa promicati poticajima za vozila bez emisija i fiskalnim ili financijskim mjerama u skladu s načelom „onečišćivač plaća” te ulaganjima u čisti javni prijevoz s naglaskom na održivoj gradskoj mobilnosti. Reforme i ulaganja u željeznice usmjereni su na dionice mreže TEN-T i željeznička vozila bez emisija opremljena Europskim sustavom za upravljanje željezničkim prometom te na promicanje jedinstvene e-karte.
- (18) Plan za oporavak i otpornost Poljske uključuje i mjere usmjerene na svladavanje izazova povezanih s primjerenošću mirovinskih naknada i održivosti mirovinskog sustava te izazova povezanih sa sudjelovanjem na tržištu rada i njegovom segmentacijom. Na te će se izazove odgovoriti povećanjem kvalitete i dostupnosti skrbi za djecu, preispitivanjem i naknadnom reformom za poboljšanje politika dugotrajne skrbi, poreznim poticajima za produljenje radnog vijeka i povećanjem stvarne dobi za umirovljenje te reformom za povećanje socijalne zaštite u okviru različitih ugovora o radu.

¹ Zaključci Vijeća od 8. lipnja 2017. o sigurnosti na cestama kojima se podupire Izjava iz Vallette iz ožujka 2017.

- (19) Naposljetku, očekuje se da će plan za oporavak i otpornost Poljske doprinijeti svladavanju izazova povezanih s ulagačkom klimom, posebno u pogledu poljskog pravosudnog sustava te postupaka donošenja odluka i izrade zakonodavstva. Reformama se nastoji poboljšati zakonodavni postupak, uglavnom širom primjenom javnih savjetovanja i procjena učinka u postupku donošenja zakonodavstva kako bi se osigurala strukturiranija uključenost dionika i stručnjaka u izradu zakonodavstva. Nadalje, planom za oporavak i otpornost nastoji se ojačati neovisnost i nepristranost sudova. Nastoji se i riješiti pitanje sudaca na koje se odnose odluke Stegovnog vijeća poljskog Vrhovnog suda u stegovnim predmetima i predmetima povezanim s imunitetom sudaca kako bi ih se bez odgode vratilo na dužnost nakon pozitivnog ishoda postupka preispitivanja koji provodi novo vijeće.

Doprinos potencijalu rasta, otvaranju radnih mjesta i ekonomskoj, socijalnoj i institucionalnoj otpornosti

- (20) U skladu s člankom 19. stavkom 3. točkom (c) Uredbe (EU) 2021/241 i kriterijem 2.3. iz Priloga V. toj uredbi očekuje se da će plan za oporavak i otpornost Poljske snažno utjecati (ocjena A) na jačanje potencijala rasta, otvaranje radnih mjesta i ekonomsku, socijalnu i institucionalnu otpornost Poljske, čime se doprinosi provedbi europskog stupa socijalnih prava, među ostalim i promicanjem politika za djecu i mlade, te na ublažavanje ekonomskih i socijalnih posljedica krize uzrokovane bolešću COVID-19, čime se jačaju ekonomska, socijalna i teritorijalna kohezija i konvergencija unutar Unije.

- (21) Simulacije službi Komisije pokazuju da plan za oporavak i otpornost Poljske, zajedno s ostalim mjerama Instrumenta Europske unije za oporavak, ima potencijal za povećanje BDP-a Poljske za od 1,1 % do 1,8 % do 2026., što ne uključuje mogući pozitivan učinak strukturnih reformi, koji može biti znatan. Očekuje se da će javna ulaganja kratkoročno i srednjoročno potaknuti ukupnu potražnju, čime bi se poboljšao ciklički položaj poljskog gospodarstva i time doprinijelo brzom oporavku. U tom smislu posebno je korisno usmjeriti ulaganja na projekte u području digitalizacije, održive infrastrukture i energije iz obnovljivih izvora jer se na taj način podupire zelena i digitalna tranzicija te dugoročna održivost gospodarstva.
- (22) Srednjoročno i dugoročno može se očekivati da će javna ulaganja i planirane reforme doprinijeti rješavanju aktualnih potencijalnih poteškoća u pogledu rasta i razviti kapacitete gospodarstva za inovacije. Očekuje se da će to pomoći poljskim poduzećima da napreduju u globalnim lancima vrijednosti. Stoga se očekuje da će provedba plana za oporavak i otpornost Poljske povećati kvalitetu potencijalnog outputa i imati trajan učinak na gospodarske rezultate Poljske. Većina tog dugoročnog učinka proizlazi iz mjera za povećanje konkurentnosti poljskog gospodarstva, unaprjeđenje razvoja i širenja inovacija, poboljšanje kvalitete propisa i potporu poduzećima, osobito MSP-ovima.

- (23) Plan za oporavak i otpornost Poljske uključuje mjere kojima se nastoji poboljšati otpornost tržišta rada poboljšanjem kvalitete i primjerenosti funkcioniranja institucija tržišta rada, uključivanjem i aktiviranjem starijih radnika ili osoba iz skupina u nepovoljnom položaju putem programa usavršavanja i prekvalifikacije, promicanjem fleksibilnih oblika zapošljavanja, doprinosenjem većem sudjelovanju žena na tržištu rada s pomoću fleksibilnijih oblika zapošljavanja, uključujući rad na daljinu, te povećanjem dostupnosti i kvalitete ranog i predškolskog odgoja i obrazovanja. Planom za oporavak i otpornost Poljske predviđaju se i poticaji za nastavak aktivnosti radnika na tržištu rada nakon navršavanja zakonske dobi za umirovljenje. Te su mjere u skladu s načelima europskog stupa socijalnih prava o potpori uključivom rastu. Očekuje se da će se relevantnost obrazovanja i osposobljavanja za tržište rada poboljšati mjerama za poticanje razvoja ljudskog kapitala i poboljšanje usklađenosti vještina i kvalifikacija s potrebama na tržištu rada, među ostalim u kontekstu novih tehnologija. Očekuje se da će politika digitalizacije u području obrazovanja doprinijeti pripremi djece i mladih za informacijsko društvo. Posebne mjere odnose se na jačanje strukovnog obrazovanja i osposobljavanja, cjeloživotno učenje i potporu školama u pripremi za digitalnu i zelenu transformaciju te koordinaciju regionalnih politika obrazovanja i osposobljavanja kako bi se osiguralo da se svi dijelovi zemlje prilagode modernim potrebama tržišta rada.

- (24) Plan za oporavak i otpornost Poljske uključuje razne intervencije za doprinos provedbi europskog stupa socijalnih prava putem politika za djecu i mlade. Očekuje se da će se reformama i ulaganjima poboljšati pristup kvalitetnoj skrbi za djecu mlađu od tri godine te promicati razvoj strukovnog obrazovanja i osposobljavanja, visokog obrazovanja i cjeloživotnog učenja uspostavom centara za strukovne vještine i boljom koordinacijom politika u području vještina. Plan za oporavak i otpornost istodobno je usmjeren na modernizaciju škola, među ostalim uspostavom laboratorija za znanost, tehnologiju, inženjerstvo i matematiku (STEM), što bi trebalo osigurati stalnu prilagodbu postojećim izazovima u učenju, posebno kad je riječ o digitalizaciji.
- (25) Očekuje se da će mjere za poticanje zelene i digitalne tranzicije doprinijeti inovativnosti i održivosti poljskog gospodarstva te povećati socijalnu otpornost premošćivanjem jaza između urbanih i ruralnih područja. Posebno se očekuje da će se ulaganjima u razvoj mrežne infrastrukture obuhvatiti nepokrivena („bijela”) područja širokopojsnih mreža i razviti 5G tehnologija u ruralnim područjima. Očekuje se da će ulaganja u održivi gradski promet ubrzati zelenu tranziciju gradova provedbom planova održive gradske mobilnosti i razvojem javnog prijevoza s nultom stopom emisija u gradovima i na regionalnoj razini. Očekuje se da će ulaganja u vozila s niskom i nultom stopom emisija za autobusne veze sa slabo pristupačnim područjima doprinijeti povezivanju udaljenih regija sa središtima gospodarske aktivnosti.

Načelo „ne nanosi bitnu štetu”

- (26) U skladu s člankom 19. stavkom 3. točkom (d) Uredbe (EU) 2021/241 i kriterijem 2.4. iz Priloga V. toj uredbi očekuje se da će se planom za oporavak i otpornost Poljske osigurati da se nijednom mjerom za provedbu reformi i projekata ulaganja uključenom u taj plan za oporavak i otpornost ne nanosi bitna šteta okolišnim ciljevima (ocjena A) u smislu članka 17. Uredbe (EU) 2020/852 Europskog parlamenta i Vijeća¹ (načelo „ne nanosi bitnu štetu”).

¹ Uredba (EU) 2020/852 Europskog parlamenta i Vijeća od 18. lipnja 2020. o uspostavi okvira za olakšavanje održivih ulaganja i izmjeni Uredbe (EU) 2019/2088 (SL L 198, 22.6.2020., str. 13.).

(27) Poljska je ocijenila mjere utvrđene u njezinu planu za oporavak i otpornost u skladu s tehničkim smjernicama predviđenima u obavijesti Komisije naslovljenoj „Tehničke smjernice o primjeni načela nenanošenja bitne štete u okviru Uredbe o Mehanizmu za oporavak i otpornost”¹. Očekuje se da će se na potencijalni negativan učinak takvih relevantnih mjera na okoliš odgovoriti u okviru relevantnih ključnih etapa i ciljnih vrijednosti, čime se osigurava ispunjavanje primjenjivih okolišnih kriterija. Očekuje se da će ulaganja u kogeneracijska postrojenja na plin i zamjenu izvora topline biti usklađena s pragovima intenziteta stakleničkih plinova utvrđenima u tim tehničkim smjernicama. Očekuje se da će ulaganja u tehnologije vodika biti usklađena s pragom emisija stakleničkih plinova utvrđenim u Delegiranoj uredbi Komisije (EU) 2021/2139². Predviđa se da će se potpora ugradnji kotlova na plin pružiti u okviru širih programa obnove. Očekuje se da će se za cestovna i željeznička vozila primjenjivati strogi zahtjevi u pogledu učinkovitosti potrošnje goriva. Ti se zahtjevi odražavaju u ključnim etapama i ciljnim vrijednostima utvrđenima za odgovarajuće mjere.

¹ SL C 58, 18.2.2021., str. 1.

² Delegirana uredba Komisije (EU) 2021/2139 od 4. lipnja 2021. o dopuni Uredbe (EU) 2020/852 Europskog parlamenta i Vijeća utvrđivanjem kriterija tehničke provjere na temelju kojih se određuje pod kojim se uvjetima smatra da ekonomska djelatnost znatno doprinosi ublažavanju klimatskih promjena ili prilagodbi klimatskim promjenama i nanosi li ta ekonomska djelatnost bitnu štetu kojem drugom okolišnom cilju (SL L 442, 9.12.2021., str. 1.).

- (28) Posebna pozornost posvećena je mjerama čiji je učinak na okolišne ciljeve potrebno pomno nadzirati. Kad je riječ o mjerama koje uključuju potporu za mjere upravljanja vodama u ruralnim područjima, očekuje se da će Poljska dati prednost rješenjima koja su otporna na klimatske promjene i u skladu s prirodom. Očekuje se da će Poljska osigurati nenanošenje bitne štete okolišu i isključivanjem iz takve potpore ulaganja koja znatno utječu na stanje vodnih tijela ili negativno utječu na prirodu. Time se posebno nastoje izbjeći znatni učinci na relevantna vodna tijela kojima bi se ugrozilo ili odgodilo ostvarenje cilja njihova dobrog stanja. Nastoji se osigurati i da se mjerama negativno ne utječe na zaštićena staništa i vrste.

Doprinos zelenoj tranziciji, uključujući bioraznolikost

- (29) U skladu s člankom 19. stavkom 3. točkom (e) Uredbe (EU) 2021/241 i kriterijem 2.5. iz Priloga V. toj uredbi plan za oporavak i otpornost Poljske sadržava mjere koje u velikoj mjeri (ocjena A) doprinose zelenoj tranziciji, uključujući bioraznolikost, ili rješavanju izazova koji iz toga proizlaze. Na mjere potpore klimatskim cijevima otpada iznos koji čini 42,7 % ukupnih sredstava dodijeljenih u okviru plana za oporavak i otpornost, izračunan u skladu s metodom utvrđenom u Prilogu VI. Uredbi (EU) 2021/241. U skladu s člankom 17. te uredbe plan za oporavak i otpornost usklađen je s informacijama koje su uključene u Nacionalni energetska i klimatski plan 2021.–2030.

- (30) Očekuje se da će reforme i ulaganja u obnovljive izvore energije, posebno usmjereni na znatno povećanje kapaciteta proizvodnje energije vjetra na kopnu i fotonaponskih sustava, uklanjanje regulatornih prepreka razvoju novih kapaciteta proizvodnje energije vjetra na kopnu te razvoj kapaciteta proizvodnje energije vjetra na moru, tehnologija vodika i alternativnih goriva pomoći Poljskoj da ostvari svoje klimatske i energetske ciljeve za 2030. u okviru dugoročnog prelaska na klimatski neutralno gospodarstvo. Očekuje se da će Poljskoj u ostvarenju klimatskih i energetske ciljeva znatno pomoći i mjere energetske učinkovitosti iz plana za oporavak i otpornost Poljske, koje uključuju ambiciozan program obnove zgrada, u kombinaciji s postupnim ukidanjem javne potpore za pojedinačne peći na ugljen, i program dekarbonizacije industrije. Očekuje se da će se sveobuhvatnim paketom reformi i ulaganja u području prometa poduprijeti elektromobilnost, čisti javni prijevoz putnika, prelazak na željeznice bez emisija, intermodalni prijevoz robe te sigurnost na cestama.
- (31) Očekuje se da će reforme i ulaganja povezani s održivim upravljanjem vodama u ruralnim područjima doprinijeti svladavanju izazova s kojima se Poljska suočava u pogledu prilagodbe klimatskim promjenama te niskih zaliha vode i nestašice vode, uključujući nestašice pitke vode. Očekuje se da će takve reforme i ulaganja doprinijeti povećanju bioraznolikosti i sposobnosti prilagodbe ruralnih područja na posljedice klimatskih promjena, posebice sušu. Mjere za ublažavanje klimatskih promjena mogu biti korisne i za očuvanje bioraznolikosti jer se očekuje da će se temeljiti na rješenjima kojima se obnavlja bioraznolikost.

Doprinos digitalnoj tranziciji

- (32) U skladu s člankom 19. stavkom 3. točkom (f) Uredbe (EU) 2021/241 i kriterijem 2.6. iz Priloga V. toj uredbi plan za oporavak i otpornost Poljske sadržava mjere koje u velikoj mjeri (ocjena A) doprinose digitalnoj tranziciji ili suočavanju s izazovima koji iz toga proizlaze. Na mjere potpore digitalnim cijevima otpada iznos koji čini 21,3 % ukupnih sredstava dodijeljenih u okviru plana za oporavak i otpornost, izračunan u skladu s metodom utvrđenom u Prilogu VII. Uredbi (EU) 2021/241.
- (33) Očekuje se da će reforme i ulaganja u javnu upravu, gospodarstvo i društvo predviđeni u planu za oporavak i otpornost Poljske doprinijeti digitalnoj transformaciji Poljske. To uključuje ulaganja u poboljšanje povezivosti, ažuriranje zakona i infrastrukture sustava javne uprave, uvođenje elektroničkih strukturiranih računa i znatno poboljšanje kibersigurnosnih sustava u upravi i ključnim gospodarskim sektorima. Očekuje se da će digitalna transformacija javne uprave potaknuti privatni sektor na bržu digitalnu transformaciju poduzeća.
- (34) Očekuje se da će se reformama i ulaganjima predviđenima u području općeg i strukovnog obrazovanja i osposobljavanja, vještina i cjeloživotnog učenja promicati vještine relevantne za tržište rada i olakšati digitalna i zelena tranzicija te pritom smanjiti digitalni jaz osiguravanjem ravnopravnijeg pristupa digitalnoj infrastrukturi, opremi i vještinama u školama i među stanovništvom. Očekuje se i da će doprinijeti široj digitalizaciji obrazovnog sustava i razvoju digitalnih vještina nastavnika, javnih službenika, građana s nedovoljnom digitalnom pismenošću i skupina u nepovoljnom položaju ili osoba kojima prijete socijalna isključenost.

Trajan učinak

- (35) U skladu s člankom 19. stavkom 3. točkom (g) Uredbe (EU) 2021/241 i kriterijem 2.7. iz Priloga V. toj uredbi očekuje se da će plan za oporavak i otpornost Poljske u velikoj mjeri (ocjena A) imati trajan učinak na tu zemlju.
- (36) Očekuje se da će plan za otpornost i oporavak Poljske imati trajan učinak u mnogim područjima politika te na javnu upravu i institucije. Posebno se očekuje da će ambiciozna reforma za smanjenje administrativnog i regulatornog opterećenja, reforma prostornog planiranja i reforme za kvalitetniju izradu zakonodavstva većom ulogom procjena učinka i osiguravanjem većeg sudjelovanja dionika u postupku izrade politika i zakonodavstva imati trajan učinak na kvalitetu javne uprave. Nadalje, očekuje se da će reforme usmjerene na stvaranje regulatornog okvira za razvoj obnovljivih izvora energije, posebno vjetroelektrana na kopnu i moru, imati trajan učinak na dekarbonizaciju poljskog gospodarstva. Očekuje se da će se reformama zdravstvene skrbi poboljšati djelotvornost i učinkovitost sustava zdravstvene zaštite te pristup zdravstvenim uslugama. Očekuje se da će se reformama na tržištu rada povećati sudjelovanje na tržištu rada, pojačati socijalna zaštita i smanjiti segmentacija. Reforme za poboljšanje koordinacije u područjima strukovnog obrazovanja i osposobljavanja, visokog obrazovanja i cjeloživotnog učenja trebale bi imati trajan učinak na relevantnost vještina za tržište rada i na pružanje mogućnosti radnicima da se prilagode tranziciji na tržištu rada.

- (37) Raznim ulaganjima trebao bi se podržati i poboljšati učinak reformi iz plana za oporavak i otpornost Poljske. Očekuje se da će znatna ulaganja u energiju iz obnovljivih izvora, posebno u vjetroelektrane na moru s pratećom infrastrukturom, i održivi promet (kao što su ulaganja u mobilnost s nultom stopom emisija, održivu gradsku mobilnost i željeznice radi promicanja prelaska na druge načine prijevoza) doprinijeti dekarbonizaciji poljskog gospodarstva. Očekuje se da će se ulaganjima u opsežnu modernizaciju i obnovu postrojenja za generaciju topline doprinijeti poboljšanju kvalitete zraka i smanjenju energetske siromaštva, a pritom i pravednoj tranziciji i osiguravanju višeg životnog standarda. Očekuje se da će se poboljšanjem pristupa širokopojasnom internetu u ruralnim područjima i ulaganjima u kibersigurnost i digitalne vještine doprinijeti digitalnoj transformaciji. Očekuje se da će se provedbom ambicioznog programa za borbu protiv smoga i ulaganjima u održivi promet omogućiti poboljšanje kvalitete zraka, s trajnim učinkom na smanjenje emisija i poboljšanje kvalitete života. Ulaganjima u bolnice i druge ustanove za skrb podupiru se reforme zdravstvenog sustava. Ulaganjima u sektorske centre za vještine mogao bi se ostvariti trajan učinak na relevantnost ponuđenih vještina za tržište rada.
- (38) Trajan učinak plana za oporavak i otpornost Poljske može se pojačati i sinergijama između plana za oporavak i otpornost i drugih programa, uključujući one koji se financiraju iz fondova kohezijske politike, posebno znatnim uklanjanjem teritorijalnih izazova i promicanjem uravnoteženog razvoja.

Praćenje i provedba

- (39) U skladu s člankom 19. stavkom 3. točkom (h) Uredbe (EU) 2021/241 i kriterijem 2.8. iz Priloga V. toj uredbi aranžmani predloženi u planu za oporavak i otpornost Poljske prikladni su (ocjena A) za osiguranje djelotvornog praćenja i provedbe plana za oporavak i otpornost, uključujući predviđeni vremenski raspored, ključne etape i ciljne vrijednosti te povezane pokazatelje.

- (40) Plan za oporavak i otpornost Poljske sadržava ključne etape i ciljne vrijednosti povezane s reformama i ulaganjima koji se odnose na zahtjev za bespovratnu potporu i s dodatnim reformama i ulaganjima koji se odnose na zahtjev za zajmove. Ključne etape i ciljne vrijednosti jasne su i realistične, a predloženi pokazatelji relevantni, prihvatljivi i pouzdani. Ključne etape i ciljne vrijednosti relevantne su i za mjere koje su već dovršene i koje su prihvatljive za financiranje u skladu s člankom 17. stavkom 2. Uredbe (EU) 2021/241. Postupno ostvarenje tih ključnih etapa i ciljnih vrijednosti u zadovoljavajućoj mjeri potrebno je da bi se opravdali zahtjevi za plaćanje. Poljska ima sveobuhvatan sustav provedbe. Ministarstvo fondova i regionalne politike, kao središnje koordinacijsko tijelo zaduženo za plan za oporavak i otpornost i njegovu provedbu, odgovorno je za cjelokupnu koordinaciju, praćenje i izvješćivanje te ima funkciju jedinstvene kontaktne točke za Komisiju. To je tijelo odgovorno i za sastavljanje relevantnih zahtjeva za plaćanje, izjava o upravljanju i sažetaka revizija. Revizije će provoditi Nacionalna porezna uprava, posebno Sektor za reviziju javnih sredstava pri Ministarstvu financija i 16 područnih ureda porezne uprave u Poljskoj. Pojedinačna ministarstva, tijela središnje državne uprave i drugi subjekti koje su ovlastila nadležna ministarstva bit će odgovorni za provedbu reformi i ulaganja iz plana za oporavak i otpornost. Poljska će upotrebljavati repozitориjski sustav za praćenje i kontrolu plana za oporavak i otpornost te za prikupljanje, pohranu i stavljanje na raspolaganje podataka u skladu s člankom 22. stavkom 2. točkom (d) Uredbe (EU) 2021/241.

- (41) Države članice trebale bi osigurati da se financijska potpora u okviru Mehanizma priopći i potvrdi u skladu s člankom 34. Uredbe (EU) 2021/241. Tehnička potpora može se zatražiti u okviru Instrumenta za tehničku potporu uspostavljenog Uredbom (EU) 2021/240 Europskog parlamenta i Vijeća¹ kako bi se državama članicama pomoglo u provedbi njihova plana za oporavak i otpornost.

Troškovi

- (42) U skladu s člankom 19. stavkom 3. točkom (i) Uredbe (EU) 2021/241 i kriterijem 2.9. iz Priloga V. toj uredbi obrazloženje iznosa procijenjenih ukupnih troškova plana za oporavak i otpornost koje je navedeno u planu za oporavak i otpornost Poljske donekle je (ocjena B) razumno i uvjerljivo, u skladu je s načelom troškovne učinkovitosti te je razmjerno očekivanom nacionalnom ekonomskom i socijalnom učinku.
- (43) Poljska je dostavila procjene troškova za sve vrste mjera u okviru njezina plana za oporavak i otpornost koje dovode do troškova. Općenito, metodologija i pretpostavke za utvrđivanje procjena troškova jasne su i razumljive i vrlo se često temelje na prethodnim projektima koji su se financirali sredstvima iz fondova kohezijske politike. U nekim slučajevima nedostaju pojedinosti o metodologiji i pretpostavkama korištenima za izradu procjene troškova, što otežava potpunu pozitivnu ocjenu procjena troškova. Poljska je dostavila i detaljnu popratnu dokumentaciju za većinu intervencija kako bi potkrijepila obrazloženje i dokaze o procjenama troškova. Poljska je dostavila dovoljno informacija i jamstava da se troškovi njezina plana za oporavak i otpornost ne pokrivaju drugim financijskim sredstvima Unije. Konačno, procijenjeni ukupni trošak plana za oporavak i otpornost u skladu je s načelom troškovne učinkovitosti te je razmjeran očekivanom nacionalnom ekonomskom i socijalnom učinku.

¹ Uredba (EU) 2021/240 Europskog parlamenta i Vijeća od 10. veljače 2021. o uspostavi Instrumenta za tehničku potporu (SL L 57, 18.2.2021., str. 1.).

- (44) U skladu s člankom 19. stavkom 3. točkom (j) Uredbe (EU) 2021/241 i kriterijem 2.10. iz Priloga V. toj uredbi aranžmani predloženi u planu za oporavak i otpornost Poljske i dodatne mjere sadržane u ovoj Odluci primjereni su (ocjena A) za sprečavanje, otkrivanje i ispravljanje korupcije, prijevara i sukoba interesa pri korištenju sredstava stavljenih na raspolaganje na temelju te uredbe i očekuje se da će se aranžmanima djelotvorno izbjeći dvostruko financiranje sredstvima na temelju te uredbe i drugih programa Unije. Time se ne dovodi u pitanje primjena drugih instrumenata i alata za promicanje i osiguranje usklađenosti s pravom Unije, među ostalim za sprečavanje, otkrivanje i ispravljanje korupcije, prijevara i sukoba interesa te za zaštitu proračuna Unije u skladu s Uredbom (EU, Euratom) 2020/2092 Europskog parlamenta i Vijeća¹.

¹ Uredba (EU, Euratom) 2020/2092 Europskog parlamenta i Vijeća od 16. prosinca 2020. o općem režimu uvjetovanosti za zaštitu proračuna Unije (SL L 433 I, 22.12.2020., str. 1.).

(45) U skladu s člankom 20. stavkom 5. točkom (e) Uredbe (EU) 2021/241 trebalo bi utvrditi ključne etape povezane sa zaštitom financijskih interesa Unije kako bi se osigurala usklađenost s člankom 22. te uredbe. Očekuje se da će zadovoljavajuće ostvarenje tih ključnih etapa jamčiti primjerenost sustava unutarnje kontrole, u skladu s člankom 19. stavkom 3. točkom (j) Uredbe (EU) 2021/241. Uzimajući u obzir da je djelotvorna sudska zaštita preduvjet za funkcioniranje sustava unutarnje kontrole, utvrđene su ključne etape za reformu kojom se jačaju neovisnost i nepristranost sudova, reformu za rješavanje pitanja sudaca na koje se odnose odluke Stegovnog vijeća Vrhovnog suda u stegovnim predmetima i predmetima povezanim s imunitetom sudaca kako bi ih se bez odgode vratilo na dužnost nakon pozitivnog ishoda postupka preispitivanja koji provodi novo vijeće te za reformu kojom se osigurava učinkovita revizija i kontrola plana za oporavak i otpornost Poljske, uključujući zaštitu financijskih interesa Unije. Uzimajući u obzir da bi te ključne etape trebalo utvrditi i na temelju članka 20. stavka 5. točke (e) Uredbe (EU) 2021/241 kako bi se osigurala zaštita financijskih interesa Unije i uspostava odgovarajućeg sustava kontrole prije nego što Komisija odobri ijedno plaćanje u okviru Mehanizma, Poljska bi te ključne etape trebala ostvariti prije podnošenja prvog zahtjeva za plaćanje te se plaćanje u okviru Mehanizma neće moći izvršiti prije njihova ostvarenja. Tim se zahtjevom ne dovodi u pitanje obveza Poljske da u svakom trenutku ispunjava svoje obveze na temelju prava Unije, posebno članka 19. stavka 1. Ugovora o Europskoj uniji (UEU), kako ga tumači Sud Europske unije, koji čini ključnu sastavnicu pravne stečevine Unije.

- (46) Radi jačanja neovisnosti i nepristranosti sudova i sudaca ustanovljenih zakonom u skladu s člankom 19. UEU-a sve stegovne predmete koji se odnose na suce trebalo bi prenijeti s postojećeg Stegovnog vijeća poljskog Vrhovnog suda u drugo vijeće istog suda koje ispunjava zahtjeve neovisnosti, nepristranosti i ustanovljenosti zakonom, kako je utvrđeno u članku 19. stavku 1. UEU-a. To, među ostalim, znači da bi se sastav tog novog vijeća trebao znatno razlikovati od sastava Stegovnog vijeća.

- (47) Radi osiguravanja nepristranosti i neovisnosti sudova i sudaca ustanovljenih zakonom u skladu s člankom 19. UEU-a svaki bi sudac na zahtjev stranke u predmetu ili na vlastitu inicijativu trebao moći pokrenuti postupak kojemu je cilj provjeriti ispunjava li sud zahtjeve neovisnosti, nepristranosti i ustanovljenosti zakonom i ta se provjera ne bi trebala smatrati stegovnom povredom. Stoga se sudac koji u konkretnom slučaju pokrene takvo pitanje ne bi smio podvrgnuti stegovnom postupku niti bi mu se smio ukinuti imunitet zbog toga što je proveo procjenu usklađenosti s tim zahtjevima, među ostalim uzimajući u obzir okolnosti u kojima je provedeno imenovanje drugog suca. Nijednom odredom nacionalnog prava ne bi se smjelo ugroziti to načelo.
- (48) Iz istog bi razloga diskrecijsko imenovanje nadležnih stegovnih sudova za predmete koji se odnose na suce trebalo ograničiti, na temelju objektivnih kriterija.
- (49) Ocjena reforme pravosuđa temelji se isključivo na opisu mjere iz plana za oporavak i otpornost Poljske i ne ovisi o zakonodavnim prijedlozima koji podliježu zakonodavnim postupcima u Poljskoj. Stoga bi zadovoljavajuće ostvarenje ključnih etapa iz ove Odluke trebalo ocijeniti na temelju zakonodavstva koje je na snazi u trenutku podnošenja prvog zahtjeva za plaćanje.

- (50) Ovom Odlukom, kojom se odobrava Komisijina pozitivna ocjena plana za oporavak i otpornost Poljske, posebno u pogledu odgovarajućih ključnih etapa reforme pravosuđa, ne dovodi se u pitanje nijedan tekući ni budući postupak zbog povrede ni, općenitije, obveza Poljske da poštuje pravo Unije, a posebno presude Suda Europske unije.
- (51) Poljska je navela da će se informacijski sustav za europske strukturne i investicijske fondove upotrebljavati i za potrebe Mehanizma. Posebnom ključnom etapom trebalo bi se osigurati da informacijski sustav za praćenje provedbe plana za oporavak i otpornost bude uspostavljen i operativan do prvog zahtjeva za plaćanje. U skladu s člankom 20. stavkom 5. točkom (e) Uredbe (EU) 2021/241 Poljska bi trebala provesti tu mjeru kako bi ispunila zahtjeve iz članka 22. te uredbe i u prvom zahtjevu za plaćanje potvrditi status njezine provedbe posebnim revizijskim izvješćem. Tim sustavom trebale bi se osigurati barem sljedeće funkcionalnosti: (a) prikupljanje podataka i praćenje ostvarenja ključnih etapa i ciljnih vrijednosti; i (b) prikupljanje, pohrana i stavljanje na raspolaganje podataka koji se zahtijevaju člankom 22. stavkom 2. točkom (d) podtočkama od i. do iii. Uredbe (EU) 2021/241, u skladu s njezinim člankom 22. stavkom 2. točkom (e). Nadalje, sustav bi poljskim tijelima trebao osigurati sve podatke koji su potrebni za upotrebu alata za utvrđivanje razine rizika i rudarenje podataka Arachne pri revizijama i kontrolama provedbe plana za oporavak i otpornost.

- (52) Sustav za provedbu plana za oporavak i otpornost u Poljskoj opisan je na odgovarajući način. Dosljedno je osmišljen i temelji se na pouzdanim procesima i strukturama, tako da su uloge i odgovornosti aktera u okviru kontrola i revizija jasne, da su relevantne kontrolne funkcije na odgovarajući način odvojene te da je osigurana neovisnost aktera koji provode revizije. Središnje koordinacijsko tijelo za provedbu plana za oporavak i otpornost Poljske trebalo bi biti Ministarstvo fondova i regionalne politike. Pojedinačna ministarstva, tijela središnje državne uprave i drugi subjekti koje su ovlastila nadležna ministarstva bit će odgovorni za provedbu reformi i ulaganja iz plana za oporavak i otpornost, a revizije bi trebalo provoditi nacionalno revizorsko tijelo. Provjere upravljanja provodi institucija odgovorna za provedbu pojedine mjere.
- (53) Trebalo bi provesti posebne mjere radi provjere usklađenosti s pravilima koja se odnose na javnu nabavu i zaštite financijskih interesa Unije. Nacionalna porezna uprava trebala bi provoditi revizije jednom godišnje. Međutim, učestalost revizija ovisi o učestalosti zahtjeva za plaćanje, u skladu sa strategijom revizije. Revizijama bi trebalo obuhvatiti sustav uspostavljen za izvješćivanje o ključnim etapama i ciljnim vrijednostima, informacijski sustav za praćenje provedbe plana za oporavak i otpornost te revizije operacija, uključujući uvjete za dobro financijsko upravljanje.

Koherentnost plana za oporavak i otpornost

- (54) U skladu s člankom 19. stavkom 3. točkom (k) Uredbe (EU) 2021/241 i kriterijem 2.11. iz Priloga V. toj uredbi plan za oporavak i otpornost Poljske u velikoj mjeri (ocjena A) sadržava mjere za provedbu reformi i projekata javnih ulaganja koje čine koherentna djelovanja.

(55) Reforme i ulaganja povezani su s prioritetnim područjima utvrđenima u planu za oporavak i otpornost Poljske te su na temelju toga strukturirani u šest komplementarnih komponenti plana za oporavak i otpornost. Glavni je cilj plana za oporavak i otpornost povećati produktivnost poljskog gospodarstva višom razinom ulaganja, boljim poslovnim okruženja, digitalnom transformacijom, energetsom tranzicijom i čistom pametnom mobilnošću te većom ponudom radne snage i socijalnog kapitala na temelju kvalitete obrazovanja i vještina. Planom za oporavak i otpornost sveobuhvatno se odgovara na posljedice krize uzrokovane bolešću COVID-19 i na niz strukturnih slabosti poljskog gospodarstva. Reforme i ulaganja u području proizvodnje čiste energije, održivog prometa i digitalizacije posebno se ističu visokim stupnjem sinergije i komplementarnosti, što se primjerice odnosi na reforme kojima se podupire razvoj vjetroelektrana na kopnu i moru i razvoj tehnologija niskougličnog vodika te promicanje održive gradske mobilnosti i sigurnosti na cestama. U određenoj mjeri to vrijedi i za reforme i ulaganja u području tržišta rada i obrazovanja, za koje se očekuje da će povećati sudjelovanje na tržištu rada i modernizirati obrazovanje i osposobljavanje. Očekuje se da će neke reforme imati međusektorski učinak na kvalitetu i učinkovitost zakonodavstva u svim područjima, kao što su reforme postupka izrade zakonodavstva. Komplementarnosti s potporom iz fondova kohezijske politike prikazane su u komponentama plana za oporavak i otpornost i sažete unutar njega.

Ravnopravnost

- (56) U planu za otpornost i oporavak Poljske opisane su posljedice krize uzrokovane bolešću COVID-19 i izazovi povezani s rodnom ravnopravnošću i jednakim mogućnostima za sve, posebno kad je riječ o potrebama tržišta rada. Plan za otpornost i oporavak sadržava posebne mjere za svladavanje tih izazova, kao što su mjere za povećanje kvalitete i dostupnosti ustanova za skrb o djeci, kako bi se olakšalo sudjelovanje žena na tržištu rada. Poljska napominje da je provedena prethodna provjera različitih projekata na temelju kriterija ravnopravnosti i da određeni projekti koji nisu ispunjavali kriterije pristupačnosti za osobe s invaliditetom ili na drugi način nisu bili u skladu s načelima ravnopravnosti nisu bili uključeni u plan za oporavak i otpornost. Poljska ističe i da bi se prema očekivanjima trebalo osigurati da se načela rodne ravnopravnosti i jednakih mogućnosti za sve uzmu u obzir u svakoj fazi upravljanja planom za otpornost i oporavak i njegove provedbe. Naposljetku, odbor za praćenje zadužen za praćenje učinkovitosti provedbe plana za oporavak i otpornost osobito će obuhvaćati predstavnike tijela koja zastupaju civilno društvo i promiču temeljna prava i nediskriminaciju.

Samoprocjena sigurnosti

- (57) Samoprocjena sigurnosti u skladu s člankom 18. stavkom 4. točkom (g) Uredbe (EU) 2021/241 nije dostavljena jer je Poljska nije smatrala primjerenom.

Prekogраниčni i višedržavni projekti

- (58) Poljska planira provesti prekogranični ili višedržavni projekt u području digitalizacije. Konkretno, u okviru važnih projekata od zajedničkog europskog interesa planira podupirati ulaganja u projekt za infrastrukturu i usluge u oblaku sljedeće generacije.

Postupak savjetovanja

- (59) Prije podnošenja plana za oporavak i otpornost Poljska je provela savjetovanja s dionicima putem različitih platformi. Javno savjetovanje o planu za oporavak i otpornost započelo je 26. veljače 2021. i trajalo je do 2. travnja 2021. Na internetskim stranicama vlade putem posebnog obrasca dostavljeno je 5 275 odgovora. Osim toga, primjedbe su, među ostalim, iznesene tijekom triju rasprava koje je organizirala vlada i pet javnih saslušanja koja su vodili socijalni partneri. O planu za oporavak i otpornost raspravljala je i Zajednička komisija vlade i lokalne uprave (polj. *Komisja Wspólna Rządu i Samorządu Terytorialnego*) te Vijeće za socijalni dijalog. Na temelju savjetovanja unesene su izmjene u sve komponente plana za oporavak i otpornost.
- (60) Kako bi se osiguralo da relevantni akteri preuzmu odgovornost, ključno je da se tijekom provedbe ulaganja i reformi iz plana za oporavak i otpornost uključe sva relevantna lokalna tijela i dionici, uključujući socijalne partnere. Poljska se na temelju utvrđene ključne etape obvezuje na osnivanje odbora za praćenje zaduženog za nadzor provedbe mjera iz plana za oporavak i otpornost, sastavljenog od socijalnih partnera i drugih relevantnih dionika.

Pozitivna ocjena

- (61) Nakon Komisijine pozitivne ocjene plana za oporavak i otpornost Poljske i zaključka da je plan za oporavak i otpornost u zadovoljavajućoj mjeri usklađen s kriterijima za ocjenjivanje utvrđenima u Uredbi (EU) 2021/241, u skladu s člankom 20. stavkom 2. te uredbe i Prilogom V. toj uredbi, ovom bi Odlukom trebalo utvrditi reforme i projekte ulaganja koji su potrebni za provedbu plana za oporavak i otpornost, relevantne ključne etape, ciljne vrijednosti i pokazatelje, i iznos koji Unija stavlja na raspolaganje za provedbu plana za oporavak i otpornost u obliku bespovratne financijske potpore i potpore u obliku zajma.

Financijski doprinos

- (62) Procijenjeni ukupni trošak plana za oporavak i otpornost Poljske iznosi 160 967 579 300 PLN, što odgovara iznosu od 35 363 500 000 EUR na temelju referentne stope ESB-a za EUR/PLN od 3. svibnja 2021. S obzirom na to da je plan za oporavak i otpornost u zadovoljavajućoj mjeri usklađen s kriterijima za ocjenjivanje utvrđenima u Uredbi (EU) 2021/241, a procijenjeni ukupni troškovi plana za oporavak i otpornost viši su od maksimalnog financijskog doprinosa dostupnog za Poljsku, financijski doprinos dodijeljen za plan za oporavak i otpornost Poljske trebao bi biti jednak ukupnom iznosu financijskog doprinosa dostupnog za Poljsku.

- (63) U skladu s člankom 11. stavkom 2. Uredbe (EU) 2021/241 izračun maksimalnog financijskog doprinosa za Poljsku ažurirat će se do 30. lipnja 2022. U skladu s člankom 23. stavkom 1. te uredbe iznos za Poljsku koji ne premašuje maksimalni financijski doprinos iz članka 11. stavka 1. točke (a) te uredbe trebalo bi staviti na raspolaganje za pravne obveze do 31. prosinca 2022. Bude li to potrebno nakon ažuriranja maksimalnog financijskog doprinosa, Vijeće bi na prijedlog Komisije trebalo izmijeniti ovu Odluku tako da se bez nepotrebne odgode uključi ažurirani maksimalni financijski doprinos izračunan u skladu s člankom 11. stavkom 2. te uredbe.
- (64) Osim toga, Poljska je radi potpore dodatnim reformama i ulaganjima zatražila potporu u obliku zajma. Maksimalni opseg zajma koji je zatražila Poljska iznosi manje od 6,8 % njezina bruto nacionalnog dohotka u 2019. u tekućim cijenama. Iznos procijenjenih ukupnih troškova plana za oporavak i otpornost viši je od ukupnog iznosa financijskog doprinosa koji je na raspolaganju Poljskoj i zatražene potpore u obliku zajma.
- (65) Potpora će se financirati pozajmljivanjem od strane Komisije u ime Unije na temelju članka 5. Odluke Vijeća (EU, Euratom) 2020/2053¹. Potpora bi se trebala isplatiti u obrocima nakon što Poljska u zadovoljavajućoj mjeri ostvari relevantne ključne etape i ciljne vrijednosti utvrđene u vezi s provedbom njezina plana za oporavak i otpornost.

¹ Odluka Vijeća (EU, Euratom) 2020/2053 od 14. prosinca 2020. o sustavu vlastitih sredstava Europske unije te o stavljanju izvan snage Odluke 2014/335/EU, Euratom (SL L 424, 15.12.2020., str. 1.).

- (66) Ovom se Odlukom ne bi trebalo dovoditi u pitanje ishod postupaka koji se odnose na dodjelu sredstava Unije u okviru drugog programa Unije osim Mehanizma ni postupke koji se odnose na narušavanje funkcioniranja unutarnjeg tržišta koji se mogu poduzeti, posebno na temelju članaka 107. i 108. Ugovora o funkcioniranju Europske unije. Ona nema prednost pred zahtjevom iz članka 108. tog ugovora da države članice obavijeste Komisiju o slučajevima potencijalne dodjele državne potpore.

DONIJELO JE OVU ODLUKU:

Članak 1.

Odobrenje ocjene plana za oporavak i otpornost

Odobrava se ocjena plana za oporavak i otpornost Poljske na temelju kriterija predviđenih u članku 19. stavku 3. Uredbe (EU) 2021/241. Reforme i projekti ulaganja u okviru plana za oporavak i otpornost, aranžmani i vremenski raspored za praćenje i provedbu plana za oporavak i otpornost, uključujući relevantne ključne etape i ciljne vrijednosti i dodatne ključne etape i ciljne vrijednosti povezane s isplatom zajma, relevantni pokazatelji povezani s ostvarenjem predviđenih ključnih etapa i ciljnih vrijednosti te aranžmani za pružanje potpunog pristupa osnovnim relevantnim podacima Komisiji utvrđeni su u Prilogu ovoj Odluci.

Članak 2.

Financijski doprinos

1. Unija Poljskoj stavlja na raspolaganje financijski doprinos u obliku bespovratne potpore u iznosu od 23 851 681 924 EUR¹. Iznos od 20 270 784 381 EUR na raspolaganju je za preuzimanje pravnih obveza do 31. prosinca 2022. Ako ažuriranje predviđeno u članku 11. stavku 2. Uredbe (EU) 2021/241 rezultira ažuriranim maksimalnim financijskim doprinosom za Poljsku koji je jednak ili veći od 23 851 681 924 EUR, dodatni iznos od 3 580 897 543 EUR na raspolaganju je za preuzimanje pravnih obveza od 1. siječnja 2023. do 31. prosinca 2023. Ako ažuriranje predviđeno u članku 11. stavku 2. Uredbe (EU) 2021/241 rezultira ažuriranim maksimalnim financijskim doprinosom za Poljsku koji je manji od 23 851 681 924 EUR, razlika između ažuriranog maksimalnog financijskog doprinosa i iznosa od 20 270 784 381 EUR na raspolaganju je za preuzimanje pravnih obveza u skladu s postupkom utvrđenim u članku 20. stavku 8. Uredbe (EU) 2021/241 od 1. siječnja 2023. do 31. prosinca 2023.

¹ Taj iznos odgovara iznosu financijskih sredstava dodijeljenih nakon odbitka proporcionalnog udjela Poljske u troškovima iz članka 6. stavka 2. Uredbe (EU) 2021/241, izračunanog u skladu s metodom utvrđenom u članku 11. te uredbe.

2. Komisija Poljskoj stavlja na raspolaganje financijski doprinos Unije u obrocima u skladu s Prilogom ovoj Odluci. Komisija obroke može isplatiti u jednoj ili više tranši.
Veličina tranši ovisi o raspoloživosti sredstava.
3. Oslobađanje obrokâ u skladu sa sporazumom predviđenim u članku 23. stavku 1. Uredbe (EU) 2021/241 ovisi o dostupnosti sredstava i odluci Komisije, donesenoj u skladu s člankom 24. Uredbe (EU) 2021/241, da je Poljska u zadovoljavajućoj mjeri ostvarila relevantne ključne etape i ciljne vrijednosti utvrđene u vezi s provedbom plana za oporavak i otpornost. Kako bi bila prihvatljiva za plaćanje, Poljska ključne etape i ciljne vrijednosti mora ostvariti najkasnije 31. kolovoza 2026., podložno stupanju na snagu pravnih obveza iz stavka 1.

Članak 3.

Potpora u obliku zajma

1. Unija Poljskoj stavlja na raspolaganje zajam u iznosu od maksimalno 11 506 500 000 EUR.
2. Komisija Poljskoj stavlja na raspolaganje potporu u obliku zajma u obrocima u skladu s Prilogom ovoj Odluci. Komisija obroke može isplatiti u jednoj ili više tranši.
Veličina tranši ovisi o raspoloživosti sredstava.

3. Oslobađanje obrokâ u skladu sa sporazumom o zajmu predviđenim u članku 15. stavku 2. Uredbe (EU) 2021/241 ovisi o dostupnosti sredstava i odluci Komisije, donesenoj u skladu s člankom 24. Uredbe (EU) 2021/241, da je Poljska u zadovoljavajućoj mjeri ostvarila dodatne ključne etape i ciljne vrijednosti obuhvaćene zajmom i utvrđene u vezi s provedbom plana za oporavak i otpornost. Kako bi bila prihvatljiva za plaćanje, Poljska dodatne ključne etape i ciljne vrijednosti mora ostvariti najkasnije 31. kolovoza 2026.

Članak 4.

Adresati

Ova je Odluka upućena Republici Poljskoj.

Sastavljeno u Bruxellesu

Za Vijeće

Predsjednik/Predsjednica
